

FETHİYE TİCARET VE SANAYİ ODASI
FETHİYE / SEYDİKEMER SEKTÖR SORUNLARI VE TALEPLERİ
TÜRKİYE ODALAR VE BORSALAR BİRLİĞİ
İstişare Toplantısı
Ağustos 2021

1. Tarım Arazilerinde Kaçak Yapılaşma Problemi
2. Zincir Marketlerin Konut Alanlarında Ruhsatlandırılmaması
3. Kısa Çalışma Ve Kıdem Tazminatına Etkisi
4. KDV Alacaklarının Tahsil Edilememesi Ve SGK Giderleri İle KDV Alacaklarının Mahsup Edilmesi Önerisi
5. İşveren Üzerindeki İstihdam Yükünün Azaltılması ve İşçi Alacaklarında Uygulanan Zaman Aşımı Süresinin İndirilmesi
6. Oda ve Borsalara Kredi-Kefalet Sistemi Kazandırılması
7. Kamp Faaliyetlerinin/ Alanlarının Denetlenmesi
8. Ulaştırma Sektöründe MTV Ve ÖTV İndirimine Gidilmesi
9. Trafik Sigortası Havuz Poliçelerinde Komisyon Oranının Artırılması
10. Gsm Operatörleri/Telefon Bayiiilerinin Sigorta Poliçesi Kesmesinin Engellenmesi
11. Yat Çekme Yeri Problemi Ve Karaot Projesi
12. Ölüdeniz Bölgesinde Çöp Ve Wc Sorunu
13. Yapı Denetim Havuzlarının İlçeler Bazında Oluşturulması
14. Müzik Yayını Yapan İşletme ve Eğlence Yerlerinde Saat Kısıtlaması
15. İnşaat Sektörü Malzemelerindeki Fahiş Fiyatlar

TARIM ARAZİLERİNDE KAÇAK YAPILAŞMA PROBLEMİ

Bilindiği gibi bölgemizde turizmin yanı sıra tarım ve hayvancılık ile de uğraşılmaktadır. Fakat özellikle pandemi döneminde de bölgemize göçün artması ve haftalık-aylık kiralamaların çoğalması ile kaçak yapılaşma sorunu artmaktadır. Mülk sahipleri **tarım ve hayvancılığı bırakmakta turizm vb. çeşitli yatırımlara yönelmektedirler**. Böylece bölgemizin verimli tarım arazileri, tarım yerine inşaat yapılan alanlar olarak değerlendirilmektedir.

Bu soruna en iyi örnek **Kayaköy** gösterilebilmektedir. Bölgemizin ÖÇK bölgesi olmasının yanı sıra geçtiğimiz yıllarda Cumhurbaşkanlığı kararı ile “**Kesin Korunacak Hassas Alan**” ilan edilen bölgemizin güzide tarım ve turizm destinasyonu olan Kayaköy ciddi bir kaçak yapılaşma sorunu ile karşı karşıyadır.

Gün geçtikçe artan konut veya ticari amaçlı yapılan kaçak yapılar neredeyse 2-3 yılda bir gelen “**İmar Barışı**” olarak adlandırılan geçici kanun maddesi ile adeta bu kaçak yapılaşma teşvik edilmektedir. Bu sebeple kaçak yapılaşmaya **yerinde ve anında** zabita ekiplerince müdahale edilmesi ve kaçığın yetkililerce anında durdurulması en büyük beklentilerimizdendir.

ZİNCİR MARKETLERİN KONUT ALANLARINDA RUHSATLANDIRILMAMASI

Ülke genelinde faaliyet gösteren zincir mağazalar her geçen gün sayılarını arttırmakta, pazardaki paylarını genişletmektedirler. Ülke ticaretinin can damarı olan küçük işletme **tacir ve esnaflar** zincir market ve mağazalar karşısında **ayakta kalma çabası** sergilemektedirler.

Zincir mağazaların ürün yelpazesi her geçen gün genişlemekte **gıda, temizlik, elektronik, elektrik, şarküteri vb.** birçok farklı sektörü kapsamaktadır. Ülke genelinde sayıları yüz binleri aşan, emek ve sermayesini birleştirerek çalışan esnaflar ve tacirler sayıları giderek artan zincir ve süper marketler karşısında zor duruma düşmekte, kısıtlı finansal imkânlarıyla oluşturmaya çalıştıkları atılımları sonuçsuz kalmakta ve **işyerlerini kapatma noktasına gelmektedir**.

Şehir, köy, ticari alan, çarşı, konut alanı, mahalle araları fark etmeksizin her bölgede faaliyet göstermeye başlayan, kiraladıkları alanlarda yaptıkları **tadilatlar ve eklemeler ile kaldırım, bahçe vb. alanlara kaçak yapılar ile faaliyet gösteren** ve sayıları gittikçe artıran zincir marketler **mahalle bakkalı/ marketi kültürünü ve bu işyerlerinin ekonomilerini bitirme noktasına getirmiştir**.

Bu kapsamda tüm bu hususlar değerlendirilerek, zincir marketler ve mağazaların konut alanlarında iş yeri ruhsatı almamaları ayrıca iş yeri ruhsatı alabilecekse de kaldırım, bahçe vb. alanlara taşma yapmamaları noktasında çalışma yapılmalıdır.

KISA ÇALIŞMA UYGULAMASI VE KIDEM TAZMİNATINA ETKİSİ

Koronavirüs salgını sebebiyle işten çıkarmaları yasaklayan, aynı zamanda işverenin işçiyi ücretsiz izne çıkarması durumunda işçiye ödeme yapılmasını öngören düzenleme işçilerin kendi durumları ile ilgili güvensizlik ve belirsizlik durumlarını bertaraf ederek, işsizliği azaltsa da, bu yaptırımın bazı sektörler için de bazı ekonomik riskler ve sorunlar taşıdığıın altı çizilmek durumundadır.

Pandemi döneminde çalışmayan ve kısa çalışma ödeneği alan personelin, çalışmadığı bu dönemin kıdem tazminatı hesabına dahil edilmesi noktasında da sorunlar yaşanmakta ve üyelerimiz tarafından bu husus mağduriyet olarak dile getirilmektedir.

Bu çerçevede tüm işletmeleri ilgilendiren kıdem süresinin devam etmesi sorunu nedeniyle kısa çalışma süresinin kıdem tazminatı hesabına dahil edilmemesi en büyük beklentilerimizdendir.

KDV ALACAKLARININ TAHSİL EDİLEMEMESİ VE SGK GİDERLERİ İLE KDV ALACAKLARININ MAHSUP EDİLMESİ

İnşaat ve ihracat sektöründe KDV iadelerinde sorunlar yaşanmakta ve iadelerin alınması aylarca sürmektedir. Söz konusu sorun üç temel nedenden kaynaklanmaktadır. Müteahhit veya ihracatçıdan kaynaklanan sorunlar, mali müşavir ve yeminli mali müşavirlerden kaynaklanan sorunlar ile idareden kaynaklanan sorunlar olarak sınıflandırılabilir. Zamanında mali müşavirlere iletilmediği veya zamanında faturalar alınmadığı için sorunlar yaşanmaktadır. Bu tür iş yapan firmalar işleriyle ilgili yaptıkları tüm harcamaları banka veya PTT kanalıyla ödemelidirler.

KDVK'nun 32. maddesindeki yetkiye dayanılarak Maliye Bakanlığı 1.3.2001 tarihinden bu yana (1); ihracat istisnasından veya ihraç kaydıyla teslimlerden doğan KDV iadelerinin, hak sahibi mükellefin kendisinin, ortaklarının ve mal veya hizmet satın aldığı mükelleflerin Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK) prim borçlarına mahsup edebilmesine olanak tanımıştır.

Konuyla ilgili olarak 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 88. maddesinin onüçüncü fıkrasında; prim borçlarının katma değer vergisi iade alacağından mahsubu suretiyle ödenebileceği, bu takdirde katma değer vergisi iade hakkı sahibinin kendisinin, mal veya hizmet satın aldığı ya da iştirak veya ortaklık ilişkisi içinde bulunduğu işverenlerin prim borçları için de mahsup talep edebilecektir. Bu işverenlerin mahsup talebinde buldukları ayda muaccel olan prim borçlarının anılan maddenin birinci fıkrasına göre belirlenen prim ödeme sürelerini izleyen onbeş gün içinde mahsup suretiyle ödenmesi halinde yasal süresi içinde ödendiği kabul edilecektir.

Ancak prim borçlarının katma değer vergisi iade alacağından mahsup suretiyle ödenmesi talebinde bulunulduğu halde süresinde mahsup edilemeyen veya eksik mahsup edilen prim borçları için 5510 sayılı Kanunun 88. maddesinin birinci fıkrasına göre belirlenen prim ödeme sürelerini izleyen gündün başlanarak gecikme cezası ve gecikme zammı uygulanacağı, Sosyal Güvenlik Kurumunun, Maliye Bakanlığının uygun görüşü ile bu uygulamadan işverenlerin faydalanmaları sağlanmalıdır.

Buna göre, Katma Değer Vergisi Kanununa dayanılarak Maliye Bakanlığı tarafından yapılan düzenlemeler uyarınca, katma değer vergisi iade alacaklarının Sosyal Güvenlik Kurumuna olan prim borçlarına mahsup edilmesi hususunda ilgili kurum ve kuruluşlarca gerekli düzenlemelerin yapılması büyük önem arz etmektedir.

İŞVEREN ÜZERİNDEKİ İSTİHDAM YÜKÜNÜN AZALTILMASI VE İŞÇİ ALACAKLARINDA UYGULANAN ZAMAN AŞIMI SÜRESİNİN İNDİRİLMESİ

Vergi yükü kavramı, ülke ekonomisinin değerlendirilmesinde göz önünde bulundurulması gereken en önemli göstergelerdendir. Vergi mükellefleri, sadece vergi ödemekle kalmazlar, ayrıca bu vergileri ödemek için çeşitli masraflara da katlanır; defter tutarlar; personel istihdam ederler. Vergi yükü hesaplamalarında, bu maliyetlerin de göz önünde bulundurulması gereklidir.

Asgari ücretin üzerindeki vergilerin indirilmesi için çalışmalar yapılmalıdır. Yeni işe başlayan personel ve daha önceden çalışmaya başlamış olan personele verilen ücretin aynı (asgari ücret) olduğu göz önüne alındığında, bu gibi sistemsel sıkıntılar çalışanlar açısından haksızlığa neden olduğu gibi işvereni de zor duruma sokmaktadır. Sistemsel sıkıntıların bir an önce giderilmesi için devletin asgari ücretten aldığı vergilerin indirilmesi gerekmektedir. Bu şekilde, asgari brüt ücret üzerinden daha fazla gelir elde edebilen çalışanlar, elde ettikleri geliri piyasada harcayarak ekonomiye can verilmesine katkı da sağlayabileceklerdir. Ayrıca, işten ayrılan personelin açacağı tazminat, yıllık izin alacağı vs. gibi davalarda zamanaşımı süresinin indirilmesi için gerekli çalışmalar yapılmalıdır.

ODA VE BORSALARA KREDİ-KEFALET SİSTEMİ KAZANDIRILMASI

2020 yılında yaşanan Covid-19 salgını döneminde birçok farklı sektör yara almıştır. Bu dönemde ticaret ve sanayi çarklarının dönmesi için en çok ihtiyaç duyulan husus finansman ihtiyacı olmuştur. Fakat üyelerimiz Birliğimizin girişimleri ve destekleri ile sağlanan Nefes Kredisi ve KGF destekli kredilerden yeteri kadar faydalanamamış limit yok, sicil sorunu vb. gibi sorunlar ile karşı karşıya kalmışlardır.

Likidite darboğazını aşmak üzere kredilere tarafımızca aracılık sağlanabilmesinin; yani Esnaf Kredi Kefalet Kooperatifleri'nin küçük esnafa sağladığı kredi sistemine benzer olarak, Odalar/Borsaların da üyelerine yönelik sağlayacağı bir kredi altyapısı oluşturulmasının gerekliliği bu süreçte daha iyi anlaşılmıştır.

TOBB'a bağlı Oda ve Borsalarda da esnaf kefalet kooperatifleri benzeri bir uygulamanın hayata geçmesi halinde, işletmelerin her zaman ihtiyacını karşılayabilecek seviyede bir kredi sistemi oluşturulmuş olacaktır. Kobi işletmelerimizin en büyük beklentilerindedir.

KAMP FAALİYETLERİNİN DENETLENMESİ

Özellikle Koronavirüs sebebiyle de tatil anlayışı değişen ziyaretçilerin ve tatilcilerin son dönemlerde tercih ettiği kampçılık ve karavan faaliyetleri, güzel bir aktivite olarak bölgemizde hoş karşılanmaktadır. Ancak söz konusu faaliyetlerin yapılmasına ilişkin bölgemizde tanımlanmış kamp alanları vb. olmadığı için özellikle turizm sezonunda yol kenarlarında birçok karavan park halinde durmakta, ya da park-bahçelerde bulunan çim alanlara çadır kurulduğu gözlenmektedir. Merkezi yerlere kamp, karavan, çadır kurulması yerine tabiat içinde, yerleşim yerlerinden uzak bir alanda kamp, karavan vs faaliyetlerin gerçekleştirilmesi sağlanmalıdır.

Bu kapsamda kamp, karavan, vb. gibi çeşitli şekillerde ve formlardaki açık hava faaliyetlerinin yapılabileceği lokasyonları belirleme, programlama, denetleme ile ilgili esas ve usullerin düzenlenmesi talep edilmektedir. Şehir merkezine kamp, karavan, çadır kurulması yerine tabiat içinde, yerleşim yerlerinden uzak bir alanda kurulmalıdır. Kamp öncesinde ve esnasında bölgedeki mahalli, mülki amirler ve emniyet birimleriyle gerekli temasın sağlanabilmesi gerekmektedir; tıpkı konaklama sektöründe olduğu gibi kimlik bildirimini yapılabilmesi sağlanmalıdır.

ULAŞTIRMA SEKTÖRÜNDE MTV VE ÖTV İNDİRİMİNE GİDİLMESİ

Pandemi döneminde karayolu ulaştırma araçlarının yarı kapasite çalışması, ulaştırma ücretlerinde uygulanan zammın yetersiz kalması, akaryakıtta ardı sıra gelen zamlar, kur artışları ve pandemi dolayısıyla karayolu ulaştırma araçlarının fiyatının 3 katına çıkması gibi etkenler, bu sektörde faaliyet gösteren işletmelere büyük zorluk yaratmaktadır.

Ulaştırma sektöründe faaliyet gösteren işletmeleri bu zorlu ve hassas süreçte bir nebze rahatlatabilmek ve ayakta kalmalarını sağlayabilmek adına, araç vergileri (ÖTV, MTV, vb.) yükümlülüklerinin iptal edilmesi, sektördeki işletmeleri yaşadıkları darboğazdan çıkmalarını sağlayacak ve sektörü ayakta tutacak bir uygulama olacaktır.

TRAFİK SİGORTASI HAVUZ POLİÇELERİNDE KOMİSYON ORANININ ARTIRILMASI

Sigorta acentelerinin trafik sigortaları konusundaki komisyon oranları sigorta şirketleri tarafından belirlenmektedir. Ancak, havuz poliçelerindeki komisyon oranları Hazine ve Maliye Bakanlığınca belirlenmektedir. Hazine Müsteşarlığı tarafından 10.04.2017 tarihli Genelge ile bu oranlar düşürülmüştür.

Sektörde tutunmaya çalışan ve tek gelir kaynağı sigorta poliçelerinden gelen komisyonlar olan acentelerin komisyon oranlarında, yeniden düzenleme yapılarak iyileştirilmesi talep edilmektedir.

GSM OPERATÖRLERİ/TELEFON BAYİLERİNİN SİGORTA POLİÇESİ KESMESİNİN ENGELLENMESİ

Hazine ve Mali Bakanlığı tarafından 09.05.2020 tarihinde Resmi Gazetede yayınlanan yönetmelik değişikliği ile birlikte asıl işi sigorta acenteliği olmayan (GSM operatörler/telefon bayileri vs) yerlerin de sigorta poliçesi kesebilmesinin önü açılmıştır. Asıl işi sigorta acenteliği olmayan, sigortacılık konusunda hiçbir bilgisi olmayan kişiler tarafından poliçelerin hatalı olarak kesildiği görülmektedir.

Bu uygulama yıllardır sigortacılık işiyle uğraşan ve bilgi birikimi olan sigorta acentelerinin pazardaki payını ciddi anlamda etkilemektedir. Asıl işi sigorta poliçesi kesmek olmayan ve bu alanda yetkinliği bulunmayan kişilerin sigorta kesebilmesinin önünü kesmek için Yönetmelikte yeniden değişiklik yapılması talep edilmektedir.

YAT ÇEKİK YERİ PROBLEMİ VE KARAOOT PROJESİ

Fethiye'nin deniz planlaması ile ilgili öncelikli konularının başında Körfezin temizlenmesi hususunun yanı sıra, tekne bakım onarım ve kışlama sahalarının eksikliği konusunun geldiği hepimizin malumudur.

Körfez kirliliğine sebebiyet veren ön önemli problemlerden biri de, Fethiye içinde düzgün ve planlanmış lokasyon üzerine kurulu bir çekek yerinin olmamasıdır. Mevcuttaki çekek yeri olan Fethiye Karagözler mevkiinde,1980 yılından bugüne değin, tekne imalat ve çekek yeri işletmeciliği yapan işletmeler dar, sıkışık, mevzuatlara uygun olmayan alanlarda teknelerinin imalat, bakım, onarım gibi faaliyetlerini yürütmekte zorlanmaktadır. Özellikle yat imalatı hususunda Fethiye, Türkiye'nin ilk sıralarında yer alarak yat imalatında marka haline gelebilecekken, çekek yeri problemi nedeniyle sektörde gelişme ve ilerleme imkansızlaşmıştır.

Sektörel devamlılığın sağlanması maksadıyla yeni çekek yeri projesinin ivedilikle hayata geçirilmesi büyük önem arz etmektedir. Dolayısıyla, uzun yıllardır gündemde kendine yer bulan bu sorunun, onay aşamasına geldiği Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca sonuçlandırılması adına, Muğla Büyükşehir Belediyesi, Fethiye Belediyesi, Fethiye Ticaret ve Sanayi Odası ile ilgili kurum ve kuruluşlar tarafından 15 yıldır harcanan zaman ve emek göz ardı edilmeksizin Karaot mevkiinde tamamlanması, Karaot bölgesi uygun değilse ivedilikle başka bir bölge için çekek yeri projesinin hayata geçirilmesi ilçemiz için artık zarurettir.

ÖLÜDENİZ BÖLGESİNDE ÇÖP VE WC SORUNU

Turizmin merkezi ve ülkemizin yanıtım yüzü olan dünyaca ünlü Ölüdeniz bölgesi, özellikle yaz aylarında atılan ve biriken çöplerin toplanamaması sorunu ile karşı karşıya kalmaktadır.

Ölüdeniz bölgesini ziyarete gelen tatilciler için halka açık umumi WC'lerin yetersizliği sorunu yaşanmakta olup; bu hususta ivedilikle bir çözüm üretilmesi gerekmektedir. Ayrıca, Ölüdeniz bölgesinin çeşitli yerlerine belirli sıklıklarla çöp konteynırları yerleştirilmesi gerekmektedir.

YAPI DENETİM HAVUZLARININ İLÇELER BAZINDA OLUŞTURULMASI

Yapı denetim sisteminde mevcut uygulama gereği, denetimi yapılacak yapının bulunduğu ilçe dikkate alınmaksızın, il genelindeki tüm inşaatlara sistem tarafından denetimci olarak herhangi bir yapı denetim şirketi atanabilmektedir. Muğla ili, ilçelerinin inşaat sektörü yoğunlukları yeryer veya

sezon bazında çok farklılıklar gösterebilmektedir. Bölgemiz dağlık bir bölge olmakla birlikte ilçeler arası uzaklıklar 4 saati aşan süreleri bulabilmektedir.

Süregelen uygulama ile yapı denetim şirketlerinin ilçe bazında teknik kadrolaşma ve yapılanmalarını tam oluşturamamaları veya iş yoğunluğu ile dengelenememesi, inşaat projelerinde zaman kaybı ve hatta denetim yetersizliğine sebebiyet vermektedir. Oluşturulan sistemde havuz sisteminin bölgenin koşullarına göre düzenlenmesi ve lokal düzeyde uygulanması gerekmektedir. Bu sebeple bölgesel havuz uygulaması yerine **ilçeler özelinde oluşturulacak yapı denetim havuzlarının** daha uygulanabilir olacağı değerlendirilmektedir.

MÜZİK YAYINI YAPAN İŞLETME VE EĞLENCE YERLERİNDE SAAT KISITLAMASI

Özellikle turizm bölgelerinde yerli ve yabancı turistlerin ilgi gösterdiği yerlerinde başında eğlence merkezleri gelmektedir. Yaklaşık 1,5 senedir kapalı olan ve hiçbir faaliyet gösteremeyen eğlence merkezleri 1 Temmuz 2021 tarihi ile birlikte faaliyetlerine saat 24:00 müzik yayını bitecek şekilde başlayabileceklerdir.

Yaz turizm sezonunda yerli ve yabancı fark etmeksizin misafirler akşam yemeklerini saat 21:00'de yemekte daha sonra kalan sürede canlı müzik mekanlarına ya da eğlence merkezlerine gitmektedirler. **Saat 24:00 kısıtlaması özellikle yabancı turistler tarafından tercih edilen eğlence mekanlarının faaliyetini ciddi şekilde kısıtlamaktadır.**

Benzer şekilde insanların yan yana olabileceği toplu taşıma, yeme-içme tesisleri, sinema-tiyatro vb. ortamlarda herhangi bir saat sınırı bulunmazken **müzik yayını yapılan işletmelere de kısıtlama uygulanmamalıdır.**

İNŞAAT SEKTÖRÜ MALZEMELERİNDEKİ FAHİŞ FİYATLAR

İnşaat Faaliyeti yürüten ilgili meslek komitesi üyelerimizle ve sektör temsilcilerimiz ile yapılan görüşmeler neticesinde aşağıda yer alan ürünlerin tedarikinde bölgesel anlamda "**fahiş fiyat**" ile karşılaşıldığı belirtilmiştir.

- Cam (renkli)
- PVC
- Mdf
- Kum
- Alüminyum
- Boardex (Yalıtım Malzemesi)
- Kutu Profil
- 45lik Dirsek (Plastik)

Belirtilen ürünlerin temininde, turizm bölgesi olduğumuz için tadilat, inşaat vb. faaliyetlerde yaşanan yoğunluk nedeniyle talebin yüksek olduğu fakat diğer bölgelere göre ürünlerin fiyatlarının en az %10-15 yüksek olduğu iletilmektedir.

Yukarıda belirtilen hususta üyelerimizin mağduriyetinin giderilmesi noktasında yardımlarınızı bekler, fahiş fiyat konusunda **gerekli denetimlerin sıklaştırılması hususunda desteklerinizi** arz ederim.